

SÄKERHETEN FÖRST

ORDNING OCH REDA GER
SÄKRA ARBETSPLATSER SID 2

KOMMUNIKATION I FOKUS SID 4

GODA FÖREDÖMEN PÅ ARBETSPLATSEN

SID 2-3

Säkerhetsfrågan

VAD ÄR ETT GOTT EXEMPEL PÅ SÄKERHETEN FÖRST?

Peter Erkki, tf. sektionschef, hamm- och bentonitanläggning, Luleå:

– Det är när man även tar ansvar för sina kollegor och vågar ifrågasätta riskfyllda beteenden.

Henrik Åhl, beredare, Malmberget:

– Att använda vår kontrolllista innan arbetet påbörjas. Den finns på våra arbetsorder.

Lis-Marie Dagbro, samhällsomvandlingen, Malmberget:

– Gör en snabb riskanalys innan arbete påbörjas och använd personskydd där det behövs. Nyttja även kollektivtrafiken.

Malin Fors, KMA-samordnare, Kiruna:

– Att ta sig tid att identifiera risker innan man utför sitt arbetsmoment. Riskhantering är en viktig del i Säkerheten först tycker jag.

Ulrika Hesselstål, projektkoordinator, Kiruna:

– Jag tycker ett gott exempel på säkerheten först är att alltid göra en 30 sekunders riskanalys innan man tar sig en arbetsuppgift.

LEDARE

Markus Petäjämäki, produktionsdirektör på LKAB.

Vi kan lära av varandra

Ordning och reda är grunden för säkra, effektiva och trivsamma arbetsplatser. Detta uppnår vi genom allas ansvarstagande kombinerat med ett gott ledarskap som visar vägen. Du och jag måste ta ett personligt ansvar att förebygga olyckor och vi ska vara medvetna om att det i mångt och mycket handlar om vårt beteende.

Olycksfallsfrekvensen i produktionen har en långsam trend nedåt. Det senaste decenniet har vi uthålligt drivit ett systematiskt arbete för säkrare arbetsplatser och det har gett resultat. LKAB:s säkerhetskultur blir bättre och alltfler sätter Säkerheten först.

Det goda exemplets makt är det bästa och vi ska lära oss från de arbetsplatser som har få olyckor. Gemensamt för dessa arbetsplatser är att säkerhetsfrågorna diskuteras i vardagen. Kunskapspridning, respekt och omtanke om arbetskamraterna är också naturliga inslag. Vi ser att riskfyllda beteenden minskar genom kontinuerligt normbygande och utbildning. Genom ökad försiktighet och kunskap om risker förebyggs olyckor. Riskanalys av arbetsmoment, kännedom om rutiner och synligt ledarskap stärker samverkan och bidrar till en god säkerhetskultur.

Låg olycksfallsfrekvens och goda produktionsresultat hänger ihop och bägge är nödvändiga för LKAB:s konkurrenskraft. Vi är på rätt väg men vi måste anstränga oss ytterligare.

MARKUS PETÄJÄMIEMI

Roger Evensen och Christian Lindseth, terminalarbetare på LKAB Malmtrafikk i Narvik, har säkerheten i fokus i allt de gör.

FOTO: JOHANNA FOGMAN

Torbjörn Ahnqvist.

Eva Öberg.

”Se till att du inte har mer bråttom än att du hinner göra en 30 sekunders riskanalys.”, säger Lars-Gunnar Juuso, skyddsombud och processoperatör. Niklas Auksa, dagtidsoperatör, närmast kameran.

”Vi har bra kommunikation med varandra. Det gäller att hitta förbättringsområden och sedan åtgärda felet så bra som vi kan.”, säger Beneth Andersson, produktionschef, och Anna Nilsson, processoperatör i pelletsverken.

Dag Arne Larsåsen i blå hjälm, lokförare, och Morten Olsen i röd hjälm, produktionsledare, håller i en säkerhetsutbildning för en privat entreprenör som ansvarar för snöröjningen inne på LKAB Malmtrafikks område.

FÅ OLYCKSFALL GENOM STORT FOKUS PÅ SÄKERHETSARBETET

LKAB. **De har alla ett gemensamt mål, att ingen ska behöva göra sig illa på arbetet. LKAB Malmtrafikk AS i Narvik, pelletsverken BUV och MK3 och sovrings- och anrikningsverket i Malmberget är alla föredömen inom Säkerheten först. Tillsammans har de haft få olycksfall med frånvaro under lång tid.**

– Säkerhetsarbetet sitter i ryggmärget. Vi har säkerheten i fokus hela tiden, i allt vi gör. Våra rutiner i arbetet bygger på att ta vara på våra anställda, säger Roger Evensen, produktionschef för linjetrafik.

Diskussioner om risker och tillbud lyfts vid dagliga samtal, säkerhetsmöten, arbetsplats-

träffar och måndagsmöten.

– Vi går igenom vad som har skett under veckan och vad som händer framöver. Vi går igenom systemet synergi, om vi har några fall kring säkerhet. Frågan lyfts alltid, säger Roger Evensen.

Just nu byggs jernbaneterminalen i Narvik om och ett nytt signal- och säkerhetssystem införs, detta för att arbetet ska bli ännu säkrare. Projektet kräver extra personalansvar då många entreprenörer är inne och arbetar. Två personer från LKAB Malmtrafikk har utsetts till koordinater i projektet. De känner till arbetsplatsens säkerhetsarbete och tar upp dessa frågor med entreprenörerna. LKAB Malmtrafikks säkerhetsregler gäller

även för entreprenörerna som är med i projektet.

– Entreprenörer som inte följer de säkerhetsregler vi har får inte vistas på terminalen. Personalen är duktiga på att rapportera tillbud och tänker på varandra, säger Roger Evensen.

Pelletsverken BUV och MK3 och sovrings- och anrikningsverket i Malmberget har under några år arbetat med säkerhetskulturen; normer och attityder. Allt som oftast beror ett olycksfall på den mänskliga faktorn, ett beteende.

– I augusti hade vi ett olycksfall med frånvaro, ett snedtramp där den anställda var borta en dag. Innan dess har vi inte haft ett enda olycksfall med frånvaro

på 1 310 dagar, säger Torbjörn Ahnqvist, sektionschef för pelletsverken.

Sådana gånger kan ”anpassat arbete” tillämpas där den anställda får göra något annat som inte belastar exempelvis en stukad fot.

En av orsakerna till de låga olycksfallstalen tror Torbjörn beror på lång erfarenhet bland personalen.

– De har snappat upp olika risker. Introduktionen är viktig. När vi tar in någon ny utses en handledare som den nyanställda får gå tillsammans med, säger Torbjörn Ahnqvist.

Varje år genomförs fyra skyddsronder och fyra ordning och reda-ronder per skiftlag. Vid

ronderna fotograferar personalen brister som måste åtgärdas. En lista sammanställs där en ansvarig utses som ska åtgärda bristen. Några gånger per år genomförs också gemensamma städdagar med elektrikerna, mekanikerna och driften.

Personalen i sovrings- och anrikningsverket har inte haft någon olycka med frånvaro sedan mars 2013, vilket då var en halkolycka.

– Förutom det grundläggande systematiska miljöarbetet har vi jobbat mycket med attityder, att våga säga till om du ser en uppenbar risk eller ett beteende. Oftast händer det något när du har bråttom. Stanna upp, gör en

30 sekunders riskanalys, säger Eva Öberg, sektionschef för sovring och anrikning

De arbetar med praktisk ordning och reda så som att rensa undan efter sig och sortera.

– Jag tror att mycket bygger på att inte göra det så komplicerat utan hitta sätt att arbeta lätt, så att alla förstår, säger Eva Öberg.

Just nu är många entreprenörer inne och arbetar samtidigt i samband med ombyggnation.

– Det gör personalen extra uppmärksamma. Uppenbara risker åtgärdas direkt. Vi har ett skyddsombud per skiftlag. De är alla engagerade i att jobba för säkerheten, säger Eva Öberg.

JOHANNA FOGMAN

KOMMUNIKATION I FOKUS UNDER 2016

LKAB. Alla kan vara med och minska antalet olyckor på LKAB. Risker kan undanröjas bara genom att kommunicera med varandra. Viktigt är att tänka till – innan.

Arbetsmiljökommittén har tagit fram två prioriterade områden att arbeta med under kommande år; psykosociala skador och skador till följd av bristande kommunikation. Arbetet pågår med att ta fram en så kallad verktygslåda för hur olika aktiviteter ska genomföras för att slutligen nå målet att minska antalet risker och olyckor.

– **Tanken är att** det ska var så enkelt som möjligt att göra aktiviteterna och sedan uppfylla målen, säger Camilla Backebjörk, verksamhetsutvecklare på LKAB:s företagshälsovård.

Bristerna i kommunikation kan många gånger vara en orsak till ett tillbud eller en olycka.

– Det är inte alltid så lätt att prata med varandra. Främst handlar det om hur

vi pratar med varandra, säger Camilla Backebjörk.

Tydlig kommunikation minskar risker i arbetet. Men även trivseln och den psykosociala arbetsmiljön kan förbättras genom dialoger.

– Det är viktigt att bry sig om varandra genom att påminna om att ta rast, äta lunch eller bara tänka till innan. Genom att prata om rutiner med nya på jobbet kan olyckor undvikas, säger Camilla Backebjörk.

Några exempel på aktiviteter för alla arbetsplatser; psykosociala skyddsronder, skapa normer och spelregler för arbetsplatsen, beakta psykosociala risker vid riskbedömning och göra löpande uppföljningar.

Bakgrunden till arbetet är en kartläggning som genomfördes våren 2015 i form av intervjuer med anställda och där framkom nio olika områden med särskilda risker. Därifrån valdes de två fokusområdena.

MARITHA MOSSBERG

ELD-SJÄL

STEFAN TANO

är produktionschef på KK2 och KK3 i Kiruna med ansvar för underhållet. För honom är säkerheten alltid först på agendan.

Varför är säkerhet viktigt för dig?

– Jag vill att alla ska komma hem oskadda efter en dag på jobbet och känna sig trygga på arbetsplatsen. Tänk på de som väntar på oss hemma – familjen, vännerna och bekanta.

Hur arbetar ni med säkerhetskulturen?

– Säkerhet är ständigt på agendan på möten och i den dagliga planeringen. Varje morgon och inför varje arbete ställer vi oss fyra frågor enligt vår egen metod KRAV. Kan vi utföra arbetet? Vilka risker finns? Antal – hur många är vi? Verktyg – har vi de verktyg som krävs för att utföra arbetet? Ser någon en risk åtgärdas den direkt.

Vad är din viktigaste uppgift som chef i säkerhetsarbetet?

– Att föregå med gott exempel, vara ute i verksamheten, våga stanna och ha en kontinuerlig dialog med medarbetarna. Jag är aldrig nöjd då det kommer till säkerhet, det är ett pågående arbete och rätt förutsättningar måste finnas. På så sätt skapar vi säkra arbetsplatser.

ERIKA LINDBLAD

TÄVLING! Tävla och vinn fina priser!

Fråga 1: Vad kan LKAB tillämpa om en medarbetare ex. skadar foten och ej kan utföra ordinarie arbetssysslor?

- Light duty
 Arbetsfri vecka
 Praktik

Vad är Säkerheten först för Dig? (Max 10 ord):

Fråga 2: Vad kallas den egna metod KK2/KK3 i Kiruna har tagit fram när det gäller säkerhetskulturen?

- Säkra arbetsplatser
 KRAV
 SÄKER

Svaret skickas med brev eller via intern post till LKAB Hälsan, Kiirunavaaravägen 1, 981 86 Kiruna. Märk kuvertet med "Säkerheten först-tävling". Vinnarna presenteras i nästa nummer av Säkerheten först.

Vinnarna i förra numret:
 Henriikki Rutanen, PNG
 Thomas Tepper, LKAB Minerals
 Sixten Rönnebro, PIB

NAMN:

AVDELNING:

TELEFON:

REDAKTÖRER: Johanna Fogman, Fredrik Björkenwall. ANSVARIG UTGIVARE: Frank Hojem.
 AVSÄNDARE: Henrik Magnusson, FHV. PRODUKTION: YOURS. TRYCK: Lule Grafiska och Nortryck. MILJÖMÄRKT:

